

Заняття 6. Таємниця шоста «У пригоді пізнаєш приятеля».

В.О.Сухомлинський " Старий пенъ "

Мета заняття :

Навчальна: формування предметних і ключових компетентностей (комунікативна, читацька, навчання впродовж життя, природнича, соціальна)., формування навичок свідомого читання, вчити розкривати персонажів твору, удосконалювати навички свідомого читання, підвищувати рівень мотивації учнів до навчання;

Розвивальна: розвиток навичок бачення і відчуття краси осінньої природи, розвиток творчого мислення, розвиток навички співпраці та культури командної роботи.

Виховна: виховання турботливих громадян, прищеплювати навички доброти, дружньої підтримки.

Учні : самостійно читають текст, осмислюють прочитане;

визначають настрій, характер творів;

відповідають на запитання;

володіють своїми емоціями;

самостійно будують висловлювання, малюють словесні картини природи;

проявляють фантазію;

аналізують почуте;

ілюструють прикладами власні відповіді;

виконують завдання на розуміння прочитаного тексту;

взаємодіють усно, виявляють інтерес до читання;

висловлюють припущення на основі почутого;

ставлять запитання;

беруть участь у колективному обговоренні;

висловлюють власне ставлення до змісту прослуханої інформації;

користуються формулами мовленнєвого етикету;

дотримуються правил спілкування.

Обладнання. Макет галявини, картки із зображенням грибів, картки з пірамідками складів, слів, картки для гри «Плутанка», картки з прислів'ями..

Інтеграція. Соціальна, природнича галузі.

Тип заняття: заняття формування компетентностей.

Карта заняття

І. Вступна частина.

1. Емоційне налаштування.

- **Вправа «Чарівні грибочки».**

На дошці прикріплено макет лісової галявини (пожовкла травичка, де-не-де квіточки).

- Загадайте бажання на урок.
- Запишіть їх на зображеннях «чарівних грибочків» і прикріпіть на галявину. Нехай всі ваші бажання збудуться!

2. Фонетична зарядка.

- Дмухніть на кульбабку.
- Як квакає жабка?
- Як пищать пташенята?

3. Вправи на розвиток чіткості вимови.

Учитель називає ланцюжки слів, учні вголос повторюють, з'ясовують, чим подібні слова у ланцюжках, чим подібні ланцюжки.

гриб — грибок — грибочок — грибний

друг — дружок — дружочок — дружний

діти — дітки — діточки — дитячий

4. Вправи на розширення поля читання.

• Вправа "Інтонаційне читання"

Учні в парах працюють з картками.

н . е	то . ді	го . сти
н . а	ді . ти	дру . зи
т . а	во . ни	гри . би
т . и	йо . му	зна . ють

II. Основна частина.

1. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми заняття.

• Гра «Плутанка».

Учні вписують букви у відповідні клітинки, читають вислів «Два друзі».

д	в	а		п	р	и	я	т	е	л	і
---	---	---	--	---	---	---	---	---	---	---	---

- Що означає слово друзі? Чи є у вас друзі?
- Що означає слово дружба?
- Чи вмієте ви дружити ?

- Сьогодні ми відкриємо шосту таємницю осені " У пригоді пізнаєш приятеля ". Разом з Дідом Осінником , їжачком Харчиком та їх друзями поринемо в світ дружби. Приміряємо магічні шість капелюхів. Прочитаємо дивовижну казку В.О. Сухомлинського" Старий пеня" про дружбу доброго їжачка та старого пня.

2. Метод " Шість капелюхів мислення "

- **Притча про старого майстра.**
- **Вправа " Щоденні 5. Слухаю і розумію"**

Колись давно жив на світі старий мудрий майстер, який славився своїм умінням робити капелюшки, які несли Великий секрет Великого Майстра.

Минали роки. Настав час, коли Майстер покинув цей світ, залишивши своїм шістьом синам свою славу і шість різнокольорових капелюхів — білий, чорний, жовтий, червоний, зелений і синій.

Сини вирішили поділити між собою капелюшки і вирушили кожний у своєму напрямку.

Минуло чимало часу, перш ніж сини старого майстра знову зібралися разом під дахом батьківської майстерні. Сидячи біля вогню, кожний із них розповів свою історію, і всі були вражені тим, як спадщина Майстра вплинула на їх долю.

Сини старого Майстра зрозуміли, яку дивовижну спадщину залишив їм батько. І захотілося кожному з них зняти свій капелюх, адже він вже багато чого навчив, і приміряти капелюхи іншого кольору.

З тих пір минуло багато часу, але різнокольорові капелюхи живуть серед людей і дозволяють себе одягати тим, хто прагне навчитися чогось нового...

- Сьогодні ми проведемо заняття використовуючи метод " Шість капелюхів мислення".

- **Технологія методу " Шість капелюхів мислення "**

- Давайте пригадаємо , як ми повинні мислити, одягаючи капелюх певного кольору .

Білий капелюх - це факти і тільки факти. Він пов'язаний з інформацією . Одягаючи білий капелюх, ми запитуємо : « Яка інформація в мене є , « Яка інформація нам потрібна?».

Чорний капелюх - це недоліки, перешкоди, проблеми. Це найкорисніший капелюх. Чорний колір нагадує мантію судді. Він означає обережність, не дає нам зробити щось небезпечно, вказує на ризики і змушує думати критично.

Жовтий капелюх - це пошук переваг і позитивних сторін. Це символічне відображення оптимізму і можливих успіхів.

Червоний капелюх - це емоції і почуття . Наші почуття існують і червоний

капельюх дає можливість: чи радість, чи смуток, чи задоволення.

Зелений капельюх - це креативність і нові ідеї. Це капельюх енергії і творчості. Під зеленим капельюхом ми вносимо пропозиції, обговорюємо нові ідеї і альтернативи.

Синій капельюх – це висновки, управління процесом. Синій капельюх відрізняється від інших тим, що призначений узагальнювати досягнуте і поставити мету.

3. Робота з казкою Василя Сухомлинського "Старий пень".

- **Щоденні 5. "Слухаю і розумію".**

Учитель виразно читає текст, діти слухають, слідкують.

- **Щоденні 5. "Читаю для себе"**

- **Вправа «Бджілки».** Самостійне напівголосне читання.

- **Вправа «Ти — мені, а я — тобі».** Учні працюють у парах, ставлять одне одному запитання за змістом казки.

Одягаємо білий капельюшок і відповідаємо на запитання.

- Білий колір - це інформація (одягає дітям білий капельюх)

- **Щоденні 5. «Висловлююся за змістом прочитаного».**

- Хто головні герої казки ?

- Хто прилітав до дерева навесні?

- Що трапилось з деревом пізніше?

- Хто врятував пеня від туги?

- Отже, ми попрацювали з білим капельюшком. А тепер продовжимо роботу.

- У кожного з вас є конверти з завданнями. Починаємо працювати над ними.

- Починаємо звітувати. Прошу чорний капельюшок (презентують 2 учні).

- **Вправа "Поміркуй"**

- Розкажіть, а що найнеприємніше і погане було в казці на ваш погляд?

- Чому пеня так засумував і заплакав з туги?

- Давайте спробуємо заглянути в майбутнє, а що, може трапитися, коли люди так безжально почали спилювати і палити дерева навкруги, нищити природу?

- Отже, ви розповіли, що відбулося за допомогою білого капельюха, передбачили негативні наслідки від діяльності людей. Завдяки чорному капельюхові ми назвали ризики, які чекають людство від спилювання дерев; застерегли людину від самотності. Але будь в чому можна знайти і позитивні сторони.

- Слово надається жовтому капельюхові. Це капельюх успіху і позитивних сторін.

- **Вправа "Відкритий мікрофон".**

- Згадайте, як жилося дереву на початку твору?
- Кому зрадив пеня у нашій казці?
- Чому він помолодів і зацвів зеленим мохом?
- Дійсно, дуже добре мати добрих друзів, дружити, розповідати один одному про своє життя.
- А червоний капелюшок хоче відтворити ваші почуття і емоції, які виникли у вас під час читання казки.

То ж слово червоному капелюху.

- **Вправа "Почуття та емоції"**

- Які почуття виникли у вас на початку казки?
- В середині казки?
- В кінці казки?
- Коли ви найбільше хвилювалися і раділи?

- **Вправа «Фантазер».**

- А історія могла бути і іншою. Зелений капелюшок пофантазував і придумав свою версію.
- Запропонуйте своє закінчення казки.

- **Гра-імпровізація** (інсценізація казки).

- Отже, молодці, ми попрацювали творчо і на кінець хотілось би почути (одягає синій капелюх дитині)

- **Вправа "Мікрофон"**

- З якою казкою ми сьогодні познайомились?
 - Хто написав її для дітей?
 - Ми з вами приміряли всі 6 капелюшків, розглядали хороші і погані сторони.
 - То ж який ми життєвий урок отримали?
(Робити в житті тільки добрі вчинки, бути добрим другом, берегти нашу прекрасну природу.)
 - А що значить бути добрим другом?
(приходити завжди на допомогу, не видавати таємниць, цінувати дружбу.)
- Так, є таке прислів'я: «Друзі пізнаються в біді».
- А зараз ми попрацюємо ще з деякими прислів'ями про дружбу.

- **Щоденні 5. «Читаю для когось».**

- **Вправа "Збери прислів'я"**

Школярі мають картки з прислів'ями про дружбу та товаришування.

Учитель зачитує останнє слово з прислів'я, учні мають швидко його відшукати і зачитати повністю.

Дружба — велика сила.

Яку дружбу заведеш, таке й життя проведеш.
Нових друзів май, а старих не забувай.
Справжнього друга за гроші не купиш.
Друг не той, хто медом маже, а той, хто правду каже.
Дерево міцне корінням, а людина — друзями.
Людина без друзів, мов дерево без коріння.
Без вірного друга — велика туга.

4. Робота над змістом казки Василя Сухомлинського "Старий пень"

• Вправа "Чи уважний ти читач?"

1. Якими квітами вкрилося навесні велике гіллясте дерево?

- а) Рожевими;
- б) Білими;
- в) Жовтими.

2. Які комахи прилітали до квіток на дереві?

- а) Бджоли й метелики;
- б) Джмелі й жуки;
- в) Бджоли та джмелі;

3. Чому радісно жилося дереву?

- а) Було багато друзів;
- б) Надворі тепла погода;
- в) Між вітами гуляв вітер.

4. Із ким восени подружився старий пень?

- а) Із цвіркуном;
- б) Із їжаком;
- в) Із мишкою.

• Вправа "Влучне прислів'я "

Вибери з поданих прислів'їв те, що підходить до казки.

- Дружній череді і вовк не страшний.
- Без вірного друга велика туга.
- Яку дружбу заведеш, таке й життя поведеш.

• Вправа "Продовж речення "

Придумай закінчення до речення. "Прилетіли, правда, якимось пташки весною, покружляли над пеньком, защебетали тривожно та й полетіли, адже_____."

• Вправа "Рахуємо склади "

Знайди та підкресли в тексті односкладові слова.

• Вправа "Діалог "

Склади діалог між Пеньком і Їжаком.

III. Заключна частина

- **Вправа «Мікрофон».**

- Продовжте речення:

Їжачка і пенька можна назвати справжніми друзями, тому що...

Щоб вони надалі залишились друзями, потрібно...

2. Рефлексія.

- **Вправа «Рюкзачок — м'ясорубка — візок».**

Учні визначають, які знання їм знадобляться, над якою інформацією їм потрібно поміркувати, що, на їхню думку, можна покласти у візочок.